

1. Rozsah pôsobnosti

Dielenský poriadok je určený pre žiakov, pedagogických a ostatných pracovníkov SOŠ a návštevníkov dielní, ktorí sú povinní sa ním riadiť v čase svojej prítomnosti vo všetkých priestoroch objektu dielní praktického vyučovania.

2. Zástupca riaditeľa SOŠ pre praktické vyučovanie

Správou a riadením praktického vyučovania je poverený zástupca riaditeľa SOŠ pre praktické vyučovanie, ktorého pracovné povinnosti vyplývajú z Organizačného poriadku SOŠ. Zástupcovým priamym nadriadeným je RŠ SOŠ.

V čase jeho neprítomnosti ho zastupuje ním vopred určený majster praktického vyučovania.

3. Vstup do dielní

Pre praktické vyučovanie platia rovnaké výchovno-vzdelávacie a didaktické zásady ako pre ostatné vyučovacie predmety, preto žiaci a pedagogickí pracovníci SOŠ sú povinní ho zachovávať.

Žiakom je vstup do dielní povolený (vrátane šatní, sociálnych a hygienických zariadení) len v čase stanovenom rozvrhom hodín učebného dňa praktického vyučovania, mimo tejto doby len so súhlasom zástupcu riaditeľa pre praktické vyučovanie.

Pedagogickí a ostatní zamestnanci SOŠ vstupujú do priestorov dielní len v rámci svojich služobných povinností alebo po dohode so zástupcom riaditeľa pre praktické vyučovanie.

Návšteva, alebo tu nezamestnané osoby sú povinné oznámiť vstup do priestorov dielní praktického vyučovania vedúcemu dielní SOŠ.

4. Praktické vyučovanie (odborný výcvik, praktické cvičenia, odborná prax)

Je realizované tak, aby bolo zaistené splnenie všetkých výchovno-vzdelávacích cieľov vyplývajúcich z požiadaviek výchovy a požiadaviek na osvojenie vedomostí, zručností a návykov vyplývajúcich z charakteristík a učebných osnov príslušných študijných a učebných odborov a požiadaviek na výkon príslušného povolania. Pritom praktické vyučovanie je organizované tak, aby boli plnené výchovno-vyučovacie ciele a ako prostriedok k ich splneniu môžu byť prijaté výrobné úlohy pre iných zákazníkov. Tieto musia byť v súlade so zásadou výuky na vhodné produktívne práce zodpovedajúce učebným osnovám.

Výchovné ciele praktického vyučovania:

- vytvárať u žiakov hlboké a trvalé pracovné i morálne návyky
- používať najpokrokovejšie poznatky vo vyučovacích odboroch

- cieľavedome a didakticky realizovať výchovné pôsobenie vyučovania v obecnom zameraní
- vo výchovno-vzdelávacom procese viesť žiakov k aplikácii teoretických vedomostí do praktickej výuky
- viesť žiakov k zodpovednému vzťahu k práci
- viesť žiakov k dôslednému a uvedomelému dodržiavaniu bezpečnostných predpisov
- podporovať medzi žiakmi aktivitu a rozvoj záujmovej činnosti žiakov
- hľadať talenty a nadaných žiakov, posúvať na odborné súťaže a reprezentáciu školy

5. Povinnosti majstrov praktického vyučovania (ďalej len majster PV) a BOZP

Medzi hlavné povinnosti majstra odbornej výchovy (MOV) patrí priame vedenie žiakov počas odborného výcviku a zabezpečenie ich prípravy na výkon povolania. Ich rola spája pedagogickú činnosť s praktickými zručnosťami v reálnom alebo simulovanom pracovnom prostredí.

Podľa legislatívy a školských poriadkov (Zákon č. 245/2008 Z. z. a Zákon č. 61/2015 Z. z.) sú kľúčové tieto oblasti:

- zabezpečuje praktické vyučovanie žiakov jemu pridelených skupín podľa stanovenej učebnej osnovy, stanoveného časového rozvrhu a pokynov priameho nadriadeného
- spracováva tematický plán praktického vyučovania pridelených skupín na príslušný školský rok
- riadne sa pripravuje po stránke odbornej, pedagogickej, organizačnej i materiálno-technickej na každú učebnú tému a vyučovací deň
- vedie príslušnú pedagogickú dokumentáciu
- obstaráva práce, ktoré priamo súvisia s praktickým vyučovaním
- zodpovedá za riadne, včasné a kvalitné plnenie výrobných úloh pre zabezpečenie praktického vyučovania
- **zodpovedá za dodržiavanie predpisov o bezpečnosti** a hygiene práce, kde patrí nosenie pracovného odevu a ochranných a pracovných pomôcok
- nepripustí, aby žiaci pracovali spôsobom, s nástrojmi a pomôckami, alebo na zariadeniach nezodpovedajúcim týmto predpisom
- aktívne sa zúčastňuje prác v predmetovej -tematickej komisii svojho odboru a účinne koordinuje svoju výchovno-vzdelávaciu prácu s činnosťou ostatných pedagogických pracovníkov
- vzhľadom k špecifickému postaveniu praktického vyučovania vo výchove žiakov zohráva aktívnu, jednotiacu organizátorskú úlohu
- určí žiakom úlohy, ktorých plnenie pravidelne kontroluje a hodnotí
- pri výmene skupín na OV je majster PV povinný skontrolovať pridelené náradie,
- **zúčastňuje sa maturitných a záverečných skúšok, porád a rodičovských združení**
 - pri poverovaní zabezpečením prevádzkového výcviku žiakov plní úlohy podľa organizačného poriadku SOŠ a podľa pokynov priameho nadriadeného

Aktualizácia a konkretizácia sekcie BOZP pre technické odbory SOŠ Trenčín

- preukázateľnosť zaškolenia,
 - MOV preukázateľne zabezpečia poučenie žiakov na konkrétnom stroji a v zápisníku BOZP žiaci podpisom potvrdia, že porozumeli poučeniu
- musia mať povinnú bezpečnostnú obuv (s oceľovou špičkou),
- zákaz práce na rotačných strojoch v rukaviciach
- povinnosť pri brúsení, vŕtaní, sekaní, nosiť bezpečnostné okuliare
- kontrolu ochranných krytov na pracovných strojoch
- povinnosť okamžitého hlásenia úrazov priamo na pracovisku nadriadenému

Poznámka: Tieto opatrenia ochrania školu a MOV pred právnymi následkami v prípade incidentu a jasne definujú zodpovednosť žiaka za vedomé porušenie predpisov.

A) Striktné pravidlá pre stroje a zariadenia (Strojárske odbory)

Pre odbory Obrábač kovov a Mechanik nastavovač.

Žiakom je prísne zakázané obsluhovať konvenčné a číslicovo riadené stroje (sústruhy, frézky, vŕtačky), pokiaľ neboli na konkrétny stroj preukázateľne zaškolení majstrom PV. Pred spustením stroja je žiak povinný skontrolovať ochranné kryty a bezpečnostné stop-tlačidlá. Svojvoľné vyradovanie bezpečnostných prvkov z prevádzky alebo mechanická práca v rukaviciach na rotačných strojoch (riziko vtiahnutia) sa považuje za hrubé porušenie BOZP s okamžitým vykázaním z dielne.

B) Špecifiká pre prácu na vozidlách a zdvihákoch (Autoopravárenské odbory)

Pre odbory Autoopravár - mechanik a Autoopravár - karosár.

V priestoroch autodielní smú žiaci manipulovať so zdvíhacími zariadeniami (stĺpové zdvíhaky, dielenské žeriavy) a vykonávať práce pod zdvihnutým vozidlom výlučne pod priamym dohľadom a na pokyn majstra PV. Pred spustením vozidla zo zdvíhaka je žiak povinný sa vizuálne a ústne uistiť, že v pracovnom priestore sa nenachádza iná osoba ani náradie.

C) Bezpečnosť pri práci pod napätím (Elektrotechnické odbory)

Pre odbory Mechanik elektrotechnik a Elektromechanik - automatizačná technika.

Pri práci na elektrických zariadeniach a školských laboratórnych stoloch smie žiak pripojiť obvod na zdroj napätia až po revízii a výslovnom súhlase majstra PV. Merania na zariadeniach pod napätím sa vykonávajú striktné s predpísanými izolovanými meracími prístrojmi a pomôckami. Akýkoľvek zásah do elektroinštalácie bez povolenia je zakázaný.

D). Definícia OOPP pre vstup na pracovisko v dielni (Všetky odbory)

Vstup do priestorov praktického vyučovania je povolený len žiakom v predpísaných Osobných ochranných pracovných prostriedkoch (OOPP). Pre strojárske a autoopravárenské odbory je povinná pracovná obuv s oceľovou špičkou, montérková

súprava a ochranné okuliare. Žiak s dlhými vlasmi je povinný mať ich počas práce pri strojoch pevne zopnuté a skryté pod pokrývkou hlavy (šiltovka, sieťka). Nenastúpenie v kompletných OOPP **znamená nepripustenie k výučbe z dôvodu BOZP a započítanie absencie.**

E) . Okamžité hlásenie úrazov a trauma-plán

Každý úraz (vrátane drobného poranenia, popálenia alebo zasiahnutia oka cudzím telesom) je žiak povinný nahlásiť majstrovi PV okamžite v čase jeho vzniku. Akékoľvek dodatočné hlásenie úrazu (napr. na druhý deň) nebude uznané ako školský úraz, nakoľko nie je možné preukázať miesto vzniku škody. Majster PV zabezpečí prvú pomoc a vykoná zápis do **Knihy registrovaných školských úrazov.**

6. Povinnosti žiakov na praktickom vyučovaní

Povinnosti a práva žiakov SOŠ vyplývajú z Vnútorného poriadku SOŠ, nadväzujúcich príkazov a smerníc a ďalších právnych, organizačných a technicko-hospodárskych noriem z oblasti činnosti SOŠ.

Žiaci SOŠ na praktickom vyučovaní sú povinní dodržiavať školský poriadok a plne rešpektovať pokyny majstra PV

Žiaci pracujú na pridelených pracoviskách, ktoré **nesmú bez zvolenia majstra PV opustiť.**

- plne využívať určený čas na praktické vyučovanie
- šetria zverené strojové zariadenie, náradie, meradlá, energiu, materiál
- v šatniach, sociálnych zariadeniach ako aj vo vonkajších priestoroch dielní a školy zanechávajú po sebe poriadok, pridelené skrinky v šatni zamykajú a udržiavajú v nich poriadok
- používajú len vyhradené priestory pre žiakov SOŠ
- opustiť areál dielní PV počas vyučovania v čase od 7.10 - 12.25 hod. (von za bránu) môžu len s povolením majstra PV, skorší odchod žiaka cez vyučovanie povoľuje majster PV na základe písomného povolenia
- plne využívajú technologické zariadenie, metodické pomôcky, názorné učebné pomôcky, didaktickú techniku na zvyšovanie odbornej úrovne
- predkladajú majstrovi PV návrhy na zlepšenie organizačného, pracovného, bezpečnostného, hygienického pracovného a životného prostredia na praktickom vyučovaní
- nesmú svojvoľne odchádzať z učebnej skupiny a prijímať návštevy na pracovisku
- pri presune z budovy PV do jedálne a budovy školy využívajú žiaci cesty k tomu určené, neskracujú si cestu cez zatrávnené plochy po riadne povolenom opustení areálu dielní PV musia byť žiaci riadne ustrojení
- zabraňujú poškodeniu, resp. odcudzeniu zariadení, náradia a materiálu z praktického vyučovania
- nesmú sami opravovať stroje a zariadenia, pri poruchách stroja ihneď informujú majstra PV
- sú povinní aj najmenší úraz (škrabnutie, pichnutie) hlásiť svojmu majstrovi
- po pracovnej činnosti zaisťujú čistotu na pracovisku a pridelených priestoroch
- nesmú používať počas praktického vyučovania mobilné telefóny a iné audio zariadenia (t.j. predmety rozptyľujúce pozornosť).

7. Rozvrh žiakov na praktickom vyučovaní

Žiaci nastupujú 5 minút pre začiatkom praktického vyučovania na svoje pracovné miesto ustrojení v pracovnom odevu do ktorého sa prezliekli v mieste na to určenom. (šatne)

Ak žiak mešká na začiatku vyučovania

- § 144 ods. m) zákona č. 245/2008 Z. z. (povinnosť zákonného zástupcu ospravedlniť neprítomnosť), Metodický pokyn č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl.

Neskorý príchod žiaka na praktické vyučovanie zaznačí MOV do triednej knihy s uvedením presného počtu minút meškania. Ak žiak nepredloží relevantné lekárske alebo rodičovské ospravedlnenie **do 3 dní**, tieto minúty sa na konci klasifikačného obdobia sčítavajú a po prepočítaní na vyučovacie hodiny (60 min) sa vykážu ako neospravedlnené hodiny.

Pri práci na strojných zariadeniach sa žiak musí riadiť príslušnými normami bezpečnosti práce. Žiaci majú **zakázané nosiť** na praktické vyučovanie cenné veci a väčší obnos peňazí.

Mobilné telefóny môžu žiaci nosiť na OV len za týchto podmienok:

Článok 20 Ústavy SR (ochrana vlastníckeho práva), § 58 zákona č. 245/2008 Z. z. (Školský zákon – výchovné opatrenia).

Počas praktického vyučovania je žiak povinný mať mobilný telefón **vypnutý a odložený** v taške alebo v uzamknutej šatňovej skrinke. Použitie telefónu bez súhlasu MOV sa považuje za závažné porušenie školského poriadku a BOZP. Pri porušení zákazu MOV nariadi žiakovi telefón vypnúť a odložiť na viditeľné miesto na stole MOV (mimo dosahu žiaka). Ak žiak neuposlúchne, MOV uplatní výchovné opatrenie (**zápis, návrh na pokarhanie**) a pri ohrození BOZP môže žiaka z vyučovacieho dňa vykázať s vykázaním absencie.

Zodpovednosť za škodu na osobných veciach

Právna opora: § 433 ods. 2 Občianskeho zákonníka (zodpovednosť za veci vnesené do priestorov školy).

Škola zodpovedá za veci, ktoré žiak vniesol na praktické vyučovanie, **výlučne vtedy**, ak boli odložené na mieste na to určenom (uzamknutá šatňová skrinka). Žiakom sa dôrazne zakazuje nosiť na praktické vyučovanie cenné predmety a vyšší obnos peňazí, ktoré nesúvisia s výučbou. Škola nezodpovedá za škodu alebo odcudzenie vecí, ktoré žiak nechal voľne položené bez dozoru v priestoroch dielni alebo ak nechal šatňovú skrinku odomknutú.

Úmyselné resp. nedbalé poškodenie náradia, materiálu, strojov je vinník povinný uhradiť podľa Zákonníka práce. Zodpovednosť žiaka za škodu

Podľa § 145 zákona č. 245/2008 Z. z. (Školský zákon):

- **§ 189 (ZP):** Pri náhrade škody spôsobenej z nedbanlivosti platí pre žiaka limit štvornásobok priemerného mesačného zárobku alebo oprava a plná náhrada škody
- Náradie, ktoré žiak stratí je tiež povinný uhradiť.
- Pri dokázanej krádeži v priestoroch dielne PV (na pridelenom pracovisku) neznámym páchatelom, uhradí náradie celá pracovná skupina rovnakým dielom.
- Zákaz fajčenia, používania omamných látok a alkoholických nápojov žiakmi sa vzťahuje na celý úsek praktického vyučovania SOŠ.
- Dielenské šatne sú po celú dobu praktického vyučovania s výnimkou veľkej prestávky uzamknuté.
- Počas praktického vyučovania nie je dovolené žiakom vstupovať do priestorov šatní. Vo výnimočných prípadoch odchádza žiak do šatne len so súhlasom majstra PV v sprievode ďalšieho žiaka.
- Užívanie liekov znižujúcich pozornosť (označených špeciálnym symbolom □) je žiak povinný hlásiť majstrovi PV.
-

8. Uvoľňovanie žiakov z praktického vyučovania

- Majster PV môže uvoľniť žiaka v priebehu dňa na nevyhnutný čas.
- Na celý pracovný deň môže žiaka uvoľniť z odborného výcviku ZR-PV.
- Na dva a viac dní uvoľňuje žiaka z odborného výcviku R-SOŠ.

9. Absencia žiakov na PV

- Žiak vykonávajúci PV v dielnach SOŠ je povinný absolvovať všetky preberané témy podľa tematického plánu a musí byť ohodnotený z preberaného učiva známku.
 - Ak táto podmienka z dôvodu veľkej absencie nemôže byť zo strany žiaka splnená, nebude v príslušnom klasifikačnom období klasifikovaný z PV.
 - Ak množstvo zameškaného učiva je žiak schopný za príslušné klasifikačné obdobie nahradiť v čase prázdnin, môže byť toto žiakovi umožnené.
 - Možnosť náhrady schvaľuje ZR-PV po konzultácii s príslušným majstrom PV.
- Žiaci vykonávajúci PV mimo dielni SOŠ u právnických alebo fyzických osôb, môžu zameškať **max. 30%** z hodinovej dotácie za príslušné klasifikačné obdobie. t.j. 1/2 rok. Pri väčšom ako 30% vymeškaní hodín PV, budú žiakovi navrhnuté komisionálne skúšky za dané obdobie.
- Žiaci vykonávajúci PV na dielni SOŠ, môžu zameškať **max. 30%** z hodinovej dotácie za príslušné klasifikačné obdobie. t.j. 1/2 rok. Pri väčšom ako 30% vymeškaní hodín PV, budú žiakovi navrhnuté komisionálne skúšky za dané obdobie.

Limity absencie (Ochrana MOV pri uzatváraní známok) Zhrnutie :

- Právna opora: § 5 ods. 4 zákona č. 596/2003 Z. z. (o štátnej správe v školstve), § 55 a nasl. zákona č. 245/2008 Z. z. (Hodnotenie a klasifikácia).

Ak absencia žiaka na praktickom vyučovaní za dané klasifikačné obdobie prekročí 30 % z celkového plánovaného počtu hodín a MOV nemá dostatok podkladov (známok) pre objektívne hodnotenie, žiak nebude v riadnom termíne klasifikovaný. MOV v takom prípade

podá riaditeľovi školy návrh na vykonanie komisionálnej skúšky v súlade so Školským zákonom.

Doplnenie možnosti „nadrobiť“ si vymeškanú prax

V odôvodnených prípadoch (dlhodobá práceneschopnosť, hospitalizácia) môže MOV po dohode so zástupcom riaditeľa pre PV umožniť žiakovi 1. a 2. ročníka priebežné dopracovanie (nadrobenie) chýbajúcich tém praktického vyučovania mimo štandardného rozvrhu skupiny, ak to prevádzkové a kapacitné podmienky dielni dovoľujú.

10. Ustrojenie žiakov na praktickom vyučovaní

Pre práce na dielni ručného a strojového obrábania sú povinným pracovným oblečením-monterky, *prac. kombinézy*, uzavretá pracovná obuv, pokrývka hlavy.

Za porušenie dielenského poriadku, školského poriadku, podmienok a bezpečnostných kritérií, môže byť žiak postihovaný a vyhovené dôsledky budú prerokované na pedagogickej rade a následne oznámené rodičom .

.....
Ing. Košťalik Pavol
riaditeľ školy

Platné od: 1.9.2026.